

Sněhová víla – vánoční pohádka

Kateřina Urbanová

KROLUPPEROVÁ, Daniela, 2018. Sněhová víla: vánoční pohádka. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1398-7.

Anotace – Tematický celek dítě seznamuje a provází vánočním časem. Děti se seznámí se zimní krajinou, lesní zvěří a vyzkouší si vánoční zvyky a tradice společně s rodiči. Doba celkové realizace vychází na 2 týdny, nejlépe na 2 týdny před Vánoce. Fialově jsou označeny použité čtenářské strategie.

Cílová skupina – děti 5-7 let

Výchovné a vzdělávací cíle

<i>Vzdělávací oblast</i>	<i>Dílčí cíle (co učitel podporuje)</i>	<i>Očekávané výstupy (co dítě dokáže)</i>
<i>Dítě a jeho tělo</i>	Rozvoj jemné motoriky	Dítě dokáže vystříhnout sněhovou vločku, správně drží nůžky Správně používá nástroje při pečení.
<i>Dítě a jeho psychika</i>	Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních Rozvoj tvořivosti Vytváření základů pro práci s informacemi Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci	Dítě dokáže shrnout děj pohádky Dítě dokáže navrhnout řešení situace Dítě kreslí podle slovních instrukcí. Pomocí piktogramů či obrázku zapíše své přání.
<i>Dítě a ten druhý</i>	Rozvoj kooperativních dovedností	Spolupracuje s druhým, domluví se na postupu při zdobení stromečku, při společném pečení
<i>Dítě a společnost</i>	Poznávání pravidel společenského soužití	Dítě rozpozná, jaké je správné/ nesprávné chování a vysvětlí to
<i>Dítě a svět</i>	Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí	Popíše znaky zimy, vysvětlí, proč v zimě krmíme ptáčky

Lekce 1

Potřebné pomůcky: tabule, křída/fix, výtvarný materiál

Aktivity ve fázi Evokace:

Před čtením učitelka ukáže dětem obal knihy, kterou budou společně číst a zakryje její název. Následně položí dětem otázku: „*O čem myslíte, že kniha bude?*“ (**Předvídání**).

Poté odkryje dětem název knihy a přečte ho. Děti se dozví, že příběh se bude týkat sněhové víly. Následně bude využito metody V. CH. D. (Vím – Chci se dozvědět – Dozvěděl/a jsem se). Na tabuli učitelka nakreslí obrázek víly, kdy do jednoho křídla bude psát všechno, co děti o vílách ví. Zde se ukáže zkušenost dětí s tématem víl (**Propojování**). Do druhého křídla se zaznamená všechno, co se děti chtějí dozvědět a do šatiček se po přečtení textu učitelkou vepíše, co všechno se děti dozvěděly.

Aktivity ve fázi Uvědomění:

„Přišla zima. S ní se na zem vrátila i sněhová víla Apolenka. Na velkých bílých vločkách se snesla na střechu kostela. Rozhlédla se po městečku. Potěšilo ji, že je celé pod sněhem. Spokojeně se usmála. Pak se pomalu sklouzla po střeše a polehoučku slétla až na zem. Když hodně mrzne, sněhové víly mohou létat. Ovšem pokud je jen kolem nuly, nezbyvá jim než chodit pěšky, anebo se snášet na vločkách. Proto není divu, že víly mráz milují. Apolenka hned vyrazila po své práci. Nevadilo jí, že po ulicích chodí lidé. (**Přerušení 1**) Lidskému oku byla totiž neviditelná. Jen musela dávat pozor, aby ji někdo nezašlápl. Procházela a poletovala ulicemi. Kontrolovala sních. Prohlížela si závěje, sledovala lesk a barvu sněhu. Leštila rampouchy. Občas dlaní přihladila zledovatělé jezírko nebo kaluž. Správný led se totiž podle zimních předpisů musí lesknout jako zrcadlo. Apolenka ráda viděla, že si zima letos vede dobře. Jen lidem se sem tam dalo něco vytknout. Tady zapomněli odklidit sních, tam zase posypat chodník. To zase budou boule, pomyslela si sněhová víla. Proč ti lidé nejsou pečlivější? (**Přerušení 2**) Sněhová víla zkontrolovala celé městečko. Potom si vybrala jednu nádherně nasněženou heboučkou závěj. Lehkým ledovým kouzlem si do ní včarovala ložnici a šla spát“ (Krolupperová, 2018, s. 7–17).

Přerušení 1 (Předvídání) – Položení otázky dětem: „*Proč vile nevadilo, že po ulici chodí lidé? Co myslíte?*“

Přerušení 2 (Předvídání) – Položení otázky dětem: „*Proč by se měl odhrnovat sních z ulic?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Učitelka se vrací k obrázku víly, kterou nakreslila ještě před čtením pro využití metody V. CH. D. Děti říkají, co se dozvěděly o víle, a učitelka vše zapisuje do šatiček víly (**Shrnování**).

Navazující aktivita (dětem dáme možnost vybrat si z nabídky možností):

- Kresba/malba sněhové víly dle fantazie (libovolná výtvarná technika)
- Tvorba sněhových vloček z papíru

Lekce 2

Potřebné pomůcky: papíry, pastelky

Aktivity ve fázi Evokace:

Nejprve je třeba si připomenout, co se děti dozvěděly na minulém setkání o sněhové víle. Využití metody Brainstormingu. Učitelka se dětí zeptá: „*Co už víte o sněhové víle?*“ (**Propojování**). Dále s nimi předvídáme, jak se příběh bude dál odvíjet („*Co by se teď mohlo stát?*“).

Aktivity ve fázi Uvědomění:

„**(Přerušení 1)** Druhý den ráno šla Apolenka zkontrolovat zimu za městečkem. Vydala se k lesu. Chvilí šla a chvíli poletovala. Jak se jí právě zachtělo. Byl krásný zimní den. Obloha modrá jako len. Zpoza bílých mráčků vykouklo sluníčko. Hřát si ale netrouflo. Počká do jara. Teď přece nebe patří sněhu. I v lese byla zima právě taková, jak má být. Apolenka měla radost. Sníh na mýtině byl správně hustý. Mráz předpisově lezl za nehty. Bělostné vločky oblékly větve stromů do bílých rukávů. Slušelo jim to. Rampouchy vystavěly pod větvemi starých smrků ledové píšťaly. Vítr na ně občas nezbedně zapískal. **(Přerušení 1 – konec aktivity)** Apolenka zlehka pohlédla závěj pod starým bukem. Kontrolovala jemnost sněhu. A pak se to stalo. Jakmile se drobnými prsty dotkla sněhu, ucítila v nich bolest. Zvláštní bolest, jakou dosud nikdy nepoznala. Překvapeně se podívala na svoji dlaň. Prsty ji pálily a začínaly červenat. Co je to? Neznámá nemoc? To je zlé! Jenomže bylo hůř. K bolavým rukám se přidaly i nohy. Nejprve prsty, potom celá chodidla. Zkroušená Apolenka drkotala zuby. Co se to s ní děje? Proč se celá chvěje? To bude moc silná nemoc, pomyslela si. Pak si na něco vzpomněla. Ano, o tomhle jí kdysi někdo vyprávěl. Ta divná bolest v prstech a prokřehlých chodidlech... **(Přerušení 2)** To znamená, že je jí chladno! Jednoduše je jí zima! Jako lidem. Nebo zvířátkům. Sněhová víla

Apolenka se strašlivě polekala. Sněhovým vílám není nikdy zima! Jsou přece stejného druhu jako sníh. Tak je to na světě zařízeno. Na sněhovou vílu padl strašlivý strach. Když se dostanu do tepla, roztaju, věděla Apolenka. Ale když zůstanu venku v mrazu, umrznu. Je zle, pochopila malá víla. **(Přerušění 3)** Tou dobou se v malé pekelné pobočce radoval zlý čert. Odjakživa neměl rád bílou barvu, nesnášel sníh a vadil mu chlad. V pekle měl vždycky pěkně tmavo a teplo. Tak si pořídil zákeřné kouzlo na jednu malou sněhovou vílu. A jak právě viděl v křišťálové kouli, kouzlo fungovalo“ (Krolupperová, 2018, s. 18–26).

Přerušění 1 (Vizualizace) – Učitelka bude číst úsek textu, který popisuje, jak vypadala zima v lese. Děti budou mezitím kreslit, co uslyší, tak, jak si to představují. Pomůcky: papíry a pastelky. „Teď budu číst, jak vypadala taková zima v lese. Budu číst pomalu a vy zatím zkuste kreslit to, co uslyšíte, tak, jak si to představujete.“ Přerušění 1 – konec aktivity – Po přečtení úryvku se všichni společně podívají na vytvořené obrázky dětí.

Přerušění 2 (Předvídání) – Položení otázky dětem: „*Co myslíte, že se víle stalo?*“

Přerušění 3 (Hodnocení) – Položení otázky dětem: „*Děti, co byste dělaly vy? Co byste poradily víle?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Učitelka pokládá postupně otázky dětem: „*Jak se shoduje děj s tím, co jsme předvídali před čtením?*“ „*Co si myslíš o tom, co udělal čert víle?*“ „*Proč je to dobře/špatně?*“ „*Jaké měla víla asi pocity?*“ „*Udělal jsi někdy něco, co se druhým nelíbilo? Jak ti bylo?*“ (**Hodnocení a Propojování**)

Navazující aktivita:

- Procházka do zasněženého lesa – Pokud bude venku sníh, učitelka se vydá s dětmi do zasněženého lesa. Děti zažijí sněhovou krajinu jako tomu bylo v přečteném úryvku pohádky.
- Krmení lesní zvěře – Pokud máte možnost navštívit oboru s lesní zvěří, navštívíte ji. Děti poznávají lesní zvěř a s sebou se mohou vzít kaštiny, žaludy, mrkve či jablka pro lesní zvěř. Případně můžeme dát potravu ke krmelci v lese.

Lekce 3

Potřebné pomůcky: obrázky z knížky

Aktivity ve fázi Evokace:

Učitelka dětem před čtením ukáže obrázky vytažené přímo z knížky a zeptá se dětí: „Co již víte o příběhu sněhové víly? Obrázky vám napoví. Jak to bude asi dál? (Předvídání)

Zdroj: KROLUPPEROVÁ, Daniela, 2018. *Sněhová víla: vánoční pohádka*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1398-7.

Aktivity ve fázi Uvědomění:

„Sněhová víla Apolenka se už doslova třásla chladem. Naštěstí v lese pod skalami narazila na zimního mudrce (**Přerušení 1**) – výra Vladimíra. Ve svém výřím životě už viděl hodně. Ale sněhovou vílu, které by byla zima, ještě ne. Pozval ji do svého hnízda vystlaného suchou trávou a větvičkami. Tam se Apolenka trochu zahřála. „Pozoruhodná potíž,“ kroutil svou velkou výří hlavou. „Jak může být zima zimnímu stvoření? Jako by snad slunci mohlo být horko!“ nechápal. „Porad' mi, prosím! Co mám dělat, aby mi přestala být zima?“ žádala ho Apolenka. „Když se půjde zahřát k ohni, roztaju. Ale venku v zimě nejspíš zmrznu. Mám velký strach.“ Výr chápal víliny obavy. Sám si ale nevěděl rady. Tak se šel poradit s moudrými knihami. (**Přerušení 2**) Četl a četl a víla se stále chvěla chladem. „Mám nějakou naději?“ ptala se. Výr nevěděl. Ještě na nic nepřišel, musel číst dál. Četl dlouho. Nakonec však v knihách našel odpověď i na tuhle otázku. „Tvoji naději,“ řekl víle, „je petrklíč. Jen ten tě může zachránit.“ Víla zůstala na výra překvapeně koukat. „Petrklíč?“ podivila se. „Ta kytička, která po zimě odemyká jaro?“ Výr přikývl. Na sněhovou vílu padl velký smutek. „Ale vždyť já jsem přece zimní stvoření. Jara se nedočkám! Na jaře musím zpátky na oblohu. Nemohu být na zemi, když na ní není sníh. Roztála bych! Ale do jara stejně nejspíš umrznu!“ Sněhové víle bylo do pláče. „Je to moc divné,“ souhlasil výr. „Přesto je petrklíč tvoje jediná naděje. Tak se jí nevzdávej a hledej. Pokud vím, lidé pěstují spoustu květin doma za okny. Třeba má někdo za oknem i petrklíč.“ Víla výrovi poděkovala. Rozhodla se, že to nevzdá a půjde do městečka hledat petrklíč. Stejně neměla na výběr“ (Krolupperová, 2018, s. 28–40).

Přerušení 1 (Předvídání) – Položení otázky dětem: „*Co myslíte, kdo by mohl být ten zimní mudrc?*“

Přerušení 2 (Propojování) – Postupné položení otázek dětem: „*Hledaly jste také někdy s někým pomoc, inspiraci nebo radu v knihách? Z jakého důvodu to bylo?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Učitelka se dětí zeptá, jak se vývoj příběhu shoduje s jejich předpoklady. Poté společně s dětmi příběh shrne pomocí otázek v diagramu ve tvaru zasněženého stromu (**Shrnování**). „*Kde narazila víla na zimního mudrce?*“ „*Čemu se výr divil?*“ „*Kde hledal výr pomoc?*“ „*Co výr nakonec vyčetl?*“

Zdroj: Vlastní kresba autorky práce

Lekce 4

Potřebné pomůcky: obrázky květin, krmení pro ptáčky, materiál na výrobu ozdob

Aktivity ve fázi Evokace:

Učitelka nechá děti stručně připomenout děj příběhu. Pokládá otázku: „*Děti, pamatujete si, co se stalo v našem příběhu o víle, který společně čteme?*“ *Jak to bude asi dál?* (**Předvídání**).

Aktivity ve fázi Uvědomění:

„*Stále mrzlo, ale víla už ztratila schopnost létat v mraze. Místo toho teď bosá šlapala studeným sněhem a drkotala zuby. Nožky ji strašně studily. Naštěstí na ulici našla maličké ztracené botičky. Patřily panence jménem Zuzanka. Její holčička Alenka je ztratila, když vzala panenku na procházku. A právě tyhle botičky dokonale padly sněhové víle. Nazula si je a šla dál.*

Konečně se přestala třást. Ale dobře jí nebylo. Sněhová víla Apolenka procházela městečkem. Chodila od domu k domu. Nakukovala do oken domů a bytů. Hledala rostlinku jménem petrklíč. Lidé měli doma spoustu květin – fíkusy, kaktusy, vánoční hvězdy, cesmínu i jmelí. Zelené, stříbrné a zlaté. V každém domě i bytě stál vyparáděný vánoční stromeček. Smrčky, borovičky, jedličky. **(Přerušení 1)** Ale po petrklíči ani stopy. Na promrzlou Apolenku padl smutek. Tak hluboký, že přerostl v žal. Byla jí čím dál větší zima. Všechny petrklíče čekaly někde v hlíně pod závěsemi na sluníčko. Smutná a prokřehlá Apolenka se už neodvážila vyčarovat si v závěsi postýlku. Nejspíš by v ní umrzla. Skrčila se tedy u dveří kostela a únavou usnula. **(Přerušení 2)** Druhý den ráno ji schoulenou u kostelních dveří našla sýkorka. „Propáníčka, vílo, co tu děláš? A proč máš na sobě panenkovské botičky?“ nechápala. Prokřehlá Apolenka sýkorce všechno vysvětlila. Sýkorka se hned rozhodla, že jí pomůže. „Vílo, vydrž!“ řekla. „Obletím celé městečko. Nakouknu do skleníků a do zahradnictví. Z výšky třeba uvidím něco, co ze země není vidět. To by v tom byl čert, abych někde nenašla petrklíč.“ „Děkuji ti, sýkorko,“ zaradovala se Apolenka. **(Přerušení 3)** Hned jí bylo líp. Ale jen proto, že nevěděla, že v tom má skutečně prsty čert. Ten si právě ve své pekelné pobočce mnul spokojeně ruce. Dobře věděl, že petrklíč nikde ve městečku není. Po čase se sýkorka vrátila s nepořízenou. Čert se radoval a Apolence bylo do pláče. „Co si jen počnu?“ říkala si. Smutná sýkorka se odletěla poradit s ostatními ptáčky“ (Krolupperová, 2018, s. 40–54).

Přerušení 1 (Propojování) – Položení otázky dětem: „*Jak obvykle zdobíte vánoční stromeček vy?*“

Přerušení 2 (Předvídání) – Položení otázky dětem: „*Co myslíte, děti, pomůže ještě někdo víle?*“

Přerušení 3 (Propojování) – Postupné položení otázek dětem: „*Už jste někdy někomu pomohly? Jak jste se u toho cítily?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Po přečtení se učitelka zeptá dětí na otázku: „*Jak by mohl příběh pokračovat?*“ (**Předvídání**).

Navazující aktivita:

- Vánoční krmení ptáčků – Děti nasypají krmení ptáčků do krmítka na zahradě. Poté mohou z MŠ sledovat, jak se postupně slétají ke krmítku a zobají semínka.

- Zdobení vánočního stroměčku a výroba vánočních ozdob – Děti si společně ozdobí vánoční stroměček ve třídě v MŠ. Děti mohou vyrobit společně s učitelkou vlastní ozdoby na stroměček, např. mohou použít plátky sušeného pomeranče, šišky, perníčky nebo ozdoby z papíru či z korálků apod.

Lekce 5

Potřebné pomůcky: obrázky z knížky, materiál na výrobu dopisu

Aktivity ve fázi Evokace:

Děti se rozdělí do 4 skupinek. Učitelka připraví pro děti 4 obrázky postav, které se v pohádce již vyskytly – sněhová víla Apolenka, čert, výr Vladimír a sýkorka. Každá skupinka si vytáhne jeden obrázek a ve své skupince zkusí krátce vymyslet všechno, co ví o dané postavě z pohádky. Poté postupně všichni sdílí, co všechno o postavách již ví (**Propojování**). „*Jak to bude asi dál?*“ (**Předvídání**).

Zdroj: KROLUPPEROVÁ, Daniela, 2018. *Sněhová víla: vánoční pohádka*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1398-7.

Aktivity ve fázi Uvědomění:

„Apolenka zůstala u kostela docela sama. Trásla se chladem a bylo jí do pláče. Ztrácela naději. Najednou se dveře do kostela maličko pootevřely. Nikdo z nich ale nevyšel. Víla se podivila. Přišla blíž a uviděla, že ze dveří vykoukla maličká skřítkčí hlavička. „Copak, vílo? Proč jsi tak smutná, když přicházejí Vánoce?“ divil se skřítek. A hned měl spoustu otázek. „Proč máš na sobě ty divné botičky? Jak to, že nekontroluješ sních? Máš dovolenou?“ „Kdepak dovolenou, skřítku! Dovolenu si můžu vybrat jenom v létě, když jsem zpátky na obloze. Přihodilo se mi něco moc zlého. Představ si, dala se do mě hrozná zima. Nemůžu kontrolovat sních, to bych nejspíš umrzla.“ „Sněhová víla že by mohla umrznout?“ nevěřil svým uším kostelní skřítek. A tak mu víla všechno vypověděla. Kostelní skřítek se jejímu příběhu velice podivil. Naštěstí věděl, že přicházejí Vánoce a všechno dobře dopadne. „Neboj, vílo,“ utěšoval Apolenku,

„dneska přijde slavná noc. Dlouhá noc, která má moc splnit přání. (**Přerušeni 1**) Na to tvé taky jistě dojde. Jenom se nevzdávej naděje.“ „Petrklíč uprostřed zimy?“ zeptala se pochybovačně sněhová víla. Smutně si povzdechla. Její naděje skomírala. Těžko věřit, že uprostřed ledového chladu někde vykvete jarní květinka. Skřítek přesto přikývl a povzbudivě se na vílu usmál. Potom se vrátil zpátky do kostela“ (Krolupperová, 2018, s. 57–65).

Přerušeni 1 (Propojování) – Položení otázky dětem: „*Jaké je vaše vánoční přání, děti?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Po dočtení úryvku pohádky se učitelka dětí ptá postupně na otázky: „*Souhlasíte s názorem skřítky, že o Vánocích se plní přání? A proč?*“ (**Hodnocení**) „*Pokračuje příběh, jak jsme předpokládali?*“

Navazující aktivita:

- „Psaní“ dopisu Ježíškovi pomocí obrázků – Nejprve dojde k seznámení se s dopisem. Následně učitelka dětem dá připravené obálky na dopisy. A nadepsaný dopisní vánoční papír s textem: „Milý Ježíšku moc si přeji.“ Děti následně zapíšou pomocí obrázků, co si přejí k Vánocům. Na konec dopisu patří podpis. Některé předškolní děti se již zvládají podepsat a ostatním pomůže s podpisem učitelka.

Lekce 6

Potřebné pomůcky: ingredience potřebné k upečení vánočního cukroví

Aktivity ve fázi Evokace:

Před čtením dojde ke krátkému připomenutí celého příběhu dětmi. Pokud bude třeba učitelka pomůže pomocí otázek (**Propojování**). „*Jak to bude asi dál?*“ (**Předvídání**).

Aktivity ve fázi Uvědomění:

„Štědrý den pomalu uplynul a nastal Štědrý večer. Za zavřenými okny domů a bytů se postupně rozsvěcely vánoční stromečky. Celé městečko zářilo barevnými světýlky. Všude vonělo cukroví, bramborový salát, smažený kapr a plátky citronu. (**Přerušeni 1**) Na stolech a za okny domů planuly svíčky. Lidé byli rádi, že jsou spolu. Pak se nad zem sneslo kouzlo a přišel

Ježíšek. Hodným lidem přinesl spoustu dárků. Všichni se radovali. Jen víle Apolence byla pořád stejná zima. Smutně se chvěla chladem u kostelních dveří. Za ní Ježíšek nepřišel. Nedostala svůj vytoužený petrklíč. Ježíšek může totiž nosit dárky pouze lidem. (**Přerušení 2**) Není v jeho moci darovat něco víle. Přituhovalo. Sněhová víla ztrácela naději. Silný mráz byl na maličkou vílu příliš. Pozbyla svoji kouzelnou schopnost. Umrzala. Pomalu přicházela půlnoc. Před kostelem se začali scházet lidé. Zdravili se a vcházeli dovnitř. Maličkou sněhovou vílu v koutku u dveří obcházeli bez povšimnutí. Nikdo z lidí ji samozřejmě neviděl, když pro ně byla neviditelná. Skoro zmrzlá víla smutně pozorovala spoustu bot, které ji mýjely. Cítila se docela ztracená. Najednou se mezi botami objevily dvě drobné lidské ruce. Patřily malému chlapci. Ten se sehnul, sklonil se k víle a vzal ji do dlaní. Jediný z lidí, který ji spatřil. „Maličká vílo,“ zašeptal a usmál se na ni, „vždyť jsi celá zmrzlá.“ A než se Apolenka nadála, usadil ji do své pletené rukavice. (**Přerušení 3**) V ten okamžik jako mávnutím kouzelného proutku přestala být Apolence zima. Cítila se najednou plná síly. Jako vždycky, když přichází na zem kontrolovat sníh. Pocítila velikou radost. Ale jak to ten chlapec dokázal? Copak má u sebe petrklíč? Zlé kouzlo bylo zlomeno. Čerta dole v pekelné pobočce přemohla ďábelská zuřivost. Běsnil, vztekal se a soptil. Nic mu to ale nepomohlo. Zlo bylo poraženo. „Jak to, že mě vidíš? Vždyť jsi člověk! Ty máš petrklíč?“ zeptala se překvapená víla chlapce. „Prostě tě vidím. Jako každého jiného,“ odpověděl kluk. „A petrklíč nemám. Proč? Petrklíče rostou na jaře. Ne teď v zimě“ (Krolupperová, 2018, s. 67–82).

Přerušení 1 (Propojování) – Postupné položení otázek dětem: „*Co jíte ke štědrovečerní večeři vy?*“ „*Jaké cukroví peče vaše maminka?*“

Přerušení 2 (Hodnocení) – Položení otázky dětem: „*Co si myslíš o tom, že dárky nosí Ježíšek pouze lidem?*“

Přerušení 3 (Hodnocení) – Položení otázky dětem: „*Co byste dělaly vy, děti, kdybyste spatřily zmrzlou vílu?*“

Aktivita ve fázi Reflexe:

Učitelka po přečtení celého úryvku pracuje s dětmi formou myšlenkové mapy. Kdy s dětmi postupně tvoří nové a nové bubliny s jejich náměty. Začíná tím, že do počáteční bubliny napíše název pohádky „Sněhová víla“ a pomocí počátečních startérů v ostatních bublinách jako „Kdo?“, „Kde?“, „Co?“, „Jak?“ apod. doplňuje myšlenky dětí (**Shrnování**).

Navazující aktivita:

- Společné pečení cukroví – Učitelka se inspiroje vánočním příběhem, který společně čtou a obrázkem cukroví, který byl v knize. A společně s dětmi upeče vánoční cukroví. Děti se podílí na přidávání ingrediencí do těsta, míchání těsta, rozválení těsta i vykrajování tvarů. Cukroví, které bude třeba upéct, vloží učitelka do trouby. Děti cukroví na závěr i ozdobí.

- Poslouchání koled a tančení do rytmu – Učitelka pouští známé koledy a s dětmi na ně společně tančí.

Lekce 7

Potřebné pomůcky: obrázky z knížky

Aktivity ve fázi Evokace:

Před čtením vyzve učitelka děti, aby se pokusily stručně převyprávět celý děj pohádky, který společně čtou. Děti se mohou vzájemně doplňovat. V případě potřeby jim učitelka může pomoci otázkami. Poté učitelka položí dětem otázku: „*Jak je možné, že chlapec vílu viděl?*“ „*Co myslíte? A jak to celé dopadne?*“ (**Předvídání**)

Aktivity ve fázi Uvědomění :

„Mě ale mohl zachránit jen petrklíč,“ vysvětlila víla. „Ne člověk.“ Chlapec se usmál: „Já jsem ti pouze půjčil rukavici. A květina tedy rozhodně nejsem,“ objasnil tiše. „Ale jmenuju se Petr. (**Přerušeni 1**) Petr Klíč. Občas se mi kvůli tomu jménu smějí. Ale řekl bych, že je to dobré jméno. Nemyslíš?“ S tím ohromená víla souhlasila. (**Přerušeni 2**) Potom se lidi v kostele usadili do lavic, zmlkli a poslouchali. „Tak tedy ne petrklíč, ale Petr Klíč! No páni!“ pomyslela si sněhová víla. Kostelní skřítek se na ni přitom tiše usmíval. Od začátku věděl, že na jeho slova dojde. Když lidé vycházeli z kostela, víla se s chlapcem rozloučila. „Děkuji ti za záchranu, Petře. Teď ale musím po své práci,“ oznámila mu. „Dohlížím na to, abyste u vás v městečku měli správnou zimu. Ale nezapomenu na tebe. Večer, než půjdeš spát, vyhlédni z okna. Dokud bude venku sníh, přijdu ti každý večer zamávat na dobrou noc.“ Chlapec Petr chápavě přikývl a rozloučil se se sněhovou vílou. Slíbil, že se každý večer podívá z okna. Je krásné mávat víle na dobrou noc. Apolenka se usmála a odletěla. Nejprve k domku, ve kterém bydlela holčička Alenka. Na okno položila botičky pro panenku Zuzanku. Potom si vyhlédla krásnou

načechranou závěj. Lehkým ledovým kouzlem si do ní včarovala ložnici a šla spát. Kouzelná vánoční noc pomalu plynula. Byla plná zázraků. Malý chlapec té noci zlomil prostým dotekem ruky zlé kouzlo. Nemusel bojovat mečem. Stačilo sklonit se, podat ruku a nabídnout dlaň. A především dobře se dívat. Neboť člověk s velkým srdcem dokáže uvidět nevidané. Třeba vílu. Anebo dobrého člověka. Když člověk nevidí vílu, neznamená to, že víla nevidí jeho“ (Krolupperová, 2018, s. 85–94).

Přerušení 1 (Usuzování) – Položení otázky dětem: „*Jaké je Petrovo příjmení?*“ „*Co myslíte?*“

Přerušení 2 (Hodnocení) – Měly jste pravdu, děti. Jmenuje se opravdu Petr Klíč, což zní stejně jako název květiny Petrklíč. Učitelka následně postupně položí otázky dětem: „*Souhlasíte s Petrem, že jde o dobré jméno?*“ „*Proč?*“

Aktivita ve fázi Reflexe:

- Po přečtení celé pohádky se učitelka zeptá dětí: „*Co se vám v pohádce líbilo a proč?*“ (Hodnocení).

- Následně dojde ke shrnutí celé pohádky. Učitelka před děti položí obrázky všech postav v pohádce – víla Apolenka, čert, výr Vladimír, panenka Zuzanka, sýkorka, skřítek a chlapec Petr Klíč. Děti učitelka rozdělí do 7 skupinek a každá skupinka si vybere jeden obrázek. Úkolem dětí je ve skupince vymyslet, co všechno ví o dané postavě z pohádky, co např. udělala apod. Následně se všechny děti pokusí o seřazení děje pohádky právě pomocí postav. Obrázky postav seřadí za sebe tak, jak se postupně objevovaly v pohádce. Následně po skupinkách od prvního do posledního obrázku řeknou vždy ke svému obrázku, co se v pohádce vlastně stalo (Shrnování).

Zdroj: KROLUPPEROVÁ, Daniela, 2018. *Sněhová vila: vánoční pohádka*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1398-7.

Navazující aktivita:

- Vánoční setkání s rodiči – Do MŠ jsou pozváni rodiče dětí a všichni si společně užijí vánoční chvíle. Ve třídě hrají vánoční koledy. Dětem přinese dárečky Ježíšek pod stromček, který si v předchozích dnech nazdobily. Děti nachystají na mísy cukroví, které napekly s učitelkou před pár dny. Učitelky připraví teplý čaj. Rodiče si mohou prohlédnout vystavené obrázky sněhových víl a zimní krajiny, které děti v průběhu tematického celku namalovaly. Mohou se podívat na výzdobu třídy papírovými vločkami. Jako aktivita se připraví různé vánoční zvyky a tradice – zavěšení jmelí, krájení jablka, pouštění lodiček a lití olova. Kdo bude mít zájem může se zúčastnit společného pečení vánočky, kdy děti s rodiči si mohou domů upéct svou malou vánočku.